

[Kelm-Hansen]

sorte befolknings kamporganisation. ANC har nu mistet en væsentlig del af sine støttepunkter, som netop var lokaliseret i Moçambique.

Dertil kommer, at Den Sydafrikanske Republik med disse aftaler og med nogle interne sløringsmanøvrer har puttet den internationale offentlighed blår i øjnene. Det er sket ved at opstille nogle parlamentariske potemkinkulisser i form af separate, men betydningsløse parlamenter for henholdsvis de knap 3 millioner farvede og den ene million asiater. Omverdenen skal dermed billedes ind, at der er en reformpolitik i gang. Dette er imidlertid ikke tilfældet. De 4,5 millioner hvide fortsætter deres racistiske undertrykkelse af de 22 millioner sorte, og også deporteringspolitikken med at presse den sorte befolkning ind i særlige reservater, de såkaldte hjemlande, fortsætter. Derfor er der desværre god grund til, at vi igen drøfter sanktionspolitikken over for Sydafrika.

Jeg skal ikke her gå ind i alle enkelthederne i SFs forslag, som jo også er meget detaljeret. Jeg skal blot nævne, at SF f.eks. vil have, at regeringen to gange om året skal fortælle, hvordan det går med opfyldelsen af det socialdemokratiske dagsordensforslag om, at elværkerne skulle afvikle deres kulimport fra Sydafrika inden 1990. Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, at elværkerne ikke vil leve op til, hvad et flertal her i folketinget har pålagt dem. Naturligvis kan det være udmærket med periodiske tilbagemeldinger, f.eks. en gang om året, men jeg mener, at det er praktiske forhold, som vi kan drøfte i udvalget sammen med de øvrige enkeltheder, der ikke alle forekommer ganske realistiske, må jeg nok sige.

Jeg vil gerne understrege, at det er den socialdemokratiske gruppes principielle holdning, at Danmark skal lægge sin kraft i et arbejde for at få flere lande aktivt med i en sanktionspolitik. Sådan som situationen tegner sig nu, tror jeg ikke, at det tjener noget fornuftigt formål at gå dansk enegang, hvad SF i visse henseender lægger op til. Derfor mener jeg, at vi må pålægge regeringen at arbejde for en udvidelse og en skærpelse af det nordiske handlingsprogram. Danmark må også gøre sin indflydelse gældende gennem EPS-samarbejdet i EF og dermed styrke arbejdet for at opnå de bindende sanktioner gennem FNs sikkerhedsråd, som til syvende

og sidst vil være det stærkeste fredelige våben, sådan som udenrigsministeren også var inde på det.

Derudover mener jeg, at vi må overveje, hvorledes vi yderligere kan støtte de lande, som støder op til Den Sydafrikanske Republik, de såkaldte Sadek-lande, hvortil også Moçambique og Angola hører. I kraft af disse landes beliggenhed og deres økonomiske underudvikling, men også de senere års katastrofale tørke, er de et let bytte for Sydafrika, og derfor vil en værdifuld bistand til den sorte befolkning i Sydafrika være at støtte en økonomisk udvikling i de selvstændige sorte stater i det sydafrikanske område.

Fischer (KF):

Igennem de senere år har der fra denne talerstol været rig lejlighed til at præcisere en politisk holdning til de herskende forhold i Sydafrika.

Det konservative folkeparti har gang på gang taget utvetydig afstand fra apartheidsystemet. Vi fordømmer det som et umenneskeligt system. Det udgør en grov krænkelse af det enkelte menneskes sikkerhed og værdighed. Derfor støtter vi også politiske initiativer, der kan fremme en fredelig overgang til flertalsstyre i Sydafrika, så de ikke-hvide befolkningsgrupper kan indtage deres naturlige rettigheder. Vi lægger vægt på den fredelige overgang og har noteret, at det synspunkt deles af adskillige centralt placerede sorte ledere i Sydafrika.

Den danske politik i forhold til Sydafrika, som den er kommet til udtryk i denne og i den forrige regerings udformning, er netop gået på, at det internationale pres mod apartheidregeringen skal øges for at bidrage til en hurtigere og fredelig afvikling af dette system. Men der har også, som udenrigsministeren netop har gjort rede for, været bred enighed om, at isolerede danske skridt vil virke imod deres hensigt og, som det er udtrykt i den forrige debat af udenrigsministeren og af den tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen, udelukkende skade dansk erhvervsliv og generelle danske økonomiske interesser samt være til gavn for vore konkurrenter. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Kelm-Hansen, udtrykte parallelt hermed i debatten i januar 1983, at isolerede nationale sanktioner vil være absolut virkningsløse.